

Hanna Renter-Reintamm: "Õpilaste arvates on lahe, kui muusikatunnis saab aktiivselt kaasa lüüa."

Aktiivõpe muusikatunnis

Hanna Renter-Reintamm

muusikapedagoogika magister, Tallinna Rocca al Mare Kooli muusikaõpetaja

Aktiivõppe meetodid, näiteks arutelud, õpitavast materjalist plakati või raadiosaate tegemine, suurendavad märgatavalt õpilaste huvi muusikaajaloo vastu.

Tänapäeva kiirelt muutuv maailmas tundub õpilaste motiveeritus ja huvi õppeainete vastu pidevalt langevat, kui tegemist pole just riigieksamiainetega: matemaatika, emakeele või võõrkeelega. Üks nn eluliselt mitteoluline õppeaine näib paraku olevat ka muusikaõpe, eriti Lääne kunstmuusika ajalugu.

Küllap on enamik gümnaasiumi muusikaõpetajatest mõelnud, kuidas muuta oma õppeainet õpilastele tähendusrikkamaks ja huvitavamaks; kas ja kui-

das oleks võimalik juba olemasolevat huvi säilitada või arendada. Sageli kipuvad õpetajad õpetama samal viisil, nagu neid endid kunagi õpetati, langedes stereotüüpidesse. Materjali mahukuse ning vajalike õppevahendite (nt üldhariduskooli õpilastele jõukohaste õpikute) puudumise tõttu ollakse sageli sunnitud tunde läbi viima kõige traditsioonilises loenguvormis. Õpilastel jääb vähe võimalusi iseseisvaks tööks, mõtlemiseks ja loovaks tegevuseks ning selle kaudu arenemiseks. Iseseisvus mõtlemises ja loovus on samas üha soovitud kvaliteedid ühiskonnas.

Oma 2005. a kevadel Eesti Muusika- ja Teatriakadeemias kaitstud magistritöös seadsingi endale eesmärgiks selgitada, kas ja kuidas oleks muusikaajaloo õpetamist/õppimist võimalik kõitvamaks muuta ning õpilastes selle õppeaine

vastu suuremat huvi äratada, kasutades tunnis lisaks traditsioonilistele meetoditele nn aktiivseid õppemeetodeid.

Et saada teada, kuidas Eesti koolis muusikaajalugu õpetatakse, viisin läbi uurimuse Gustav Adolfi Gümnaasiumis, Tallinna Inglise Kolledžis, Tallinna 21. Koolis, Rocca al Mare Koolis ja Tartu Descartes'i Lütseumis. Valimi moodustasid iga kooli 10.–12. klassi õpilaste hulgast 25 noort, kokku 125 inimest. Koolide valikul pidasin silmas nende erinevaid süvaõppesuundi, et hõlmata võimalikult suurt hulka erinevate huvidega õpilasi. Õpetajate valimi moodustasid nimetatud viie kooli gümnaasiumiosa muusikaõpetajad.

Küsimustikud koostasid ise. Õpilaste puhul uurisin nende huvi muusikaajaloo õppimise vastu enne ja pärast aktiivõppe meetoditel rajanevate ülesannete

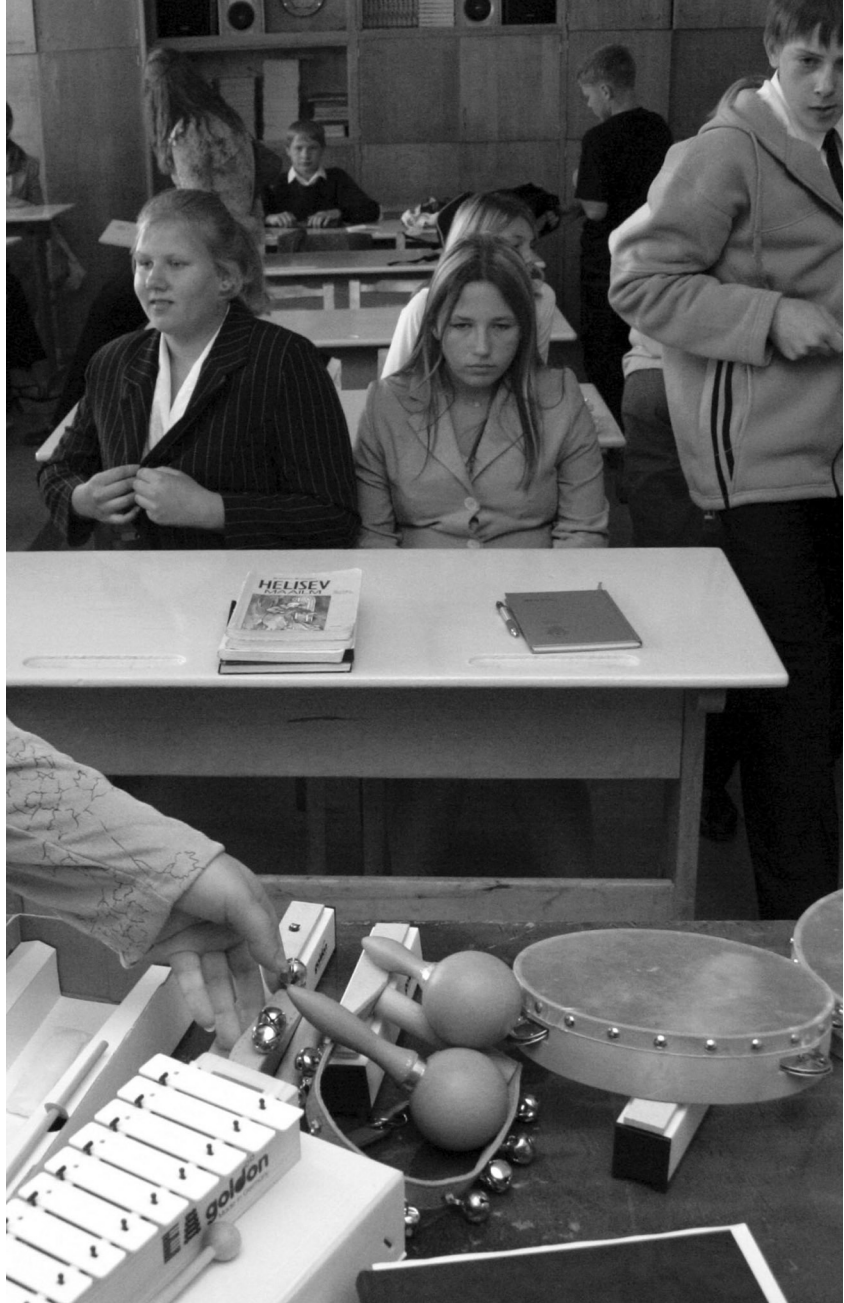
täitmist tunnis. Õpetajatele esitatavad küsimused olid seotud eelkõige nende arvamusega õpilaste huvid ja motiveerituse kohta muusikaloo õppimisel. Koostasini aktiivõppe meetoditel põhinevaid ülesandeid ning palusin õpetajatel neid oma tundides kasutada, et saada teada, kas nende abil oleks võimalik äratada õpilastes suuremat huvi ning tõsta motiveeritust. Vastuseid analüüsisin statistilise andmetöötlusprogrammi SPSS abil ning tegin ka kontentanalüüsi.

Küsitletud õpilaste hulgas oli palju sisemiselt motiveeritud – neile muusikaajaloo õppimine meeldib ja nad peavad seda ainet ka oma hariduse seisukohalt oluliseks. Samas oli küllalt suur ka väliselt motiveeritud õpilaste hulk, keda huvitab muusikaajaloo ainult hea hinne. Üpris vähe oli alamotiveeritud õpilasi, keda ei huvita muusika ega hinne.

Kolmveerandil küsitletud õpilastest suurenes pärast aktiivõppe meetoditel rajanevate ülesannete täitmist huvi muusikaajaloo vastu. Samuti võib õpilaste kirjutatud põhjendustest järeldada, et aktiivõppe meetodite kasutamine traditsioonilise loengu kõrval suurendab huvi ja positiivset suhtumist õppeainesse ja rahulolu oma tööga, motiveerib õppetöös aktiivsemalt osalema, tõstab sisemotivatsiooni, muudab aktiivsemaks ja loovamaks, arendab koostöövõimet ja sotsiaalseid oskusi, arendab enesejuhtimisoskust ja oskust kriitiliselt mõelda, loob aktiivse, kaasahaarava, uuriv-avastava õpikeskkonna.

Peaaegu kõik küsitletud muusikaõpetajad leidsid, et muusikaloo õppimisel on õpilased suhteliselt vähe iseeneslikult motiveeritud. Seetõttu peetakse aktiivõppe meetodite kasutamist peaaegu mõödapääsmatuks. Kasutatakse erinevaid meetodeid, kuid kahjuks suhteliselt vähe arengu seisukohalt olulist rühmatööd, kuna selle ettevalmistamine nõuab palju aega. Seda enam rõõmustas mind, et minu koostatud ning just rühmatöö kasutamisel põhinevad ülesanded osutusid kolleegide silmis huvitavateks ja kasutuskõlblikeks.

Rühmatöö ülesannetest paelusid õpilaste huvi kõige enam plakatkolleaaži valmistamine käsitletavast teemast (ajastu, helilooja, žanr jne) ning nn kujuteldav raadioprogramm, mille puhul õpilased koostasid uudiste- ja kultuuri-

Aktiivõppe meetodite kasutamine loengu kõrval suurendab huvi ja positiivset suhtumist õppeainesse ja rahulolu oma tööga.

programmi teatud ajastust. Õpilaste endi kommentaarid tehtule iseloomustavad saadud positiivset tulemust ehk kõige paremini.

● *Tavaline raamatust mahakirjutamine on igavaks muutunud. Huvitav on, kui peab ise materjalidega töötama ja saab rohkem uurida ning informatsiooni leida.*

● *Kuna sain ise uurida, siis jäi mulle rohkem meelde. Ka teiste ettekandeid on alati tore kuulata. Niimoodi on huvitavam tööd teha.*

● *Oli vahva uute teadmiste omandamisel ise kaasa lüüa. Ülesanded löid vaba õhkkonna ka rühmatöös, olid värvikad ja loovad.*

● *Väga lahe, kui saab muusikatunnist aktiivsemalt osa võtta!*

● *Ülesanded meeldisid väga, diskussioonid olid vahvad, ei olnud teema tuupimist.*

● *Asi oli praktiline! Selline töömeetod aitab asju paremini meelde jätta ja tund on ka palju huvitavam.*

Aktiivõppe meetodite kasutamise kaudu saab muusikaajaloo õppimist huvitavamaks muuta. Kui leidub tahtmist ja julget pealehakkamist, leidub ka ideid, vahendeid ning aega.